

[Finansministeren.]

skud alligevel vil naa op til Højder, som er hidtil ukendt i Danmark. Personlig maa jeg mene, at der blandt de Omkostninger, som vi for indeværende Finansaar ekstraordinært er stillet over for, vil være en Del, og endda en betydelig Del, som ikke rettelig kan føres ind under en driftsmæssig Betragtning, men bør udskydes af Driftsregnskabet, paa samme Maade som de meget store Beløb, som Besættelsen ekstraordinært har fordret Statens Garanti for, er unddraget den normale Drift; men det er et Anliggende, som den kommende Rigsdag naturligt maa beskæftige sig med.

Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby gjorde gældende, at han for sit Vedkommende — og jeg maatte forstaa, at dette ogsaa gjaldt det ærede Medlems Parti — vilde være imod en almindelig Eengangsbeskatning. Jeg forstaaer det ærede Medlems Synspunkter saaledes, at han vilde acceptere en Særbeskatning paa de Krigskonjunkturgevinster, som kan konstateres efter Besættelsens Aar. Jeg er overbevist om, at vi ikke vil kunne klare os i den kommende Tid med dette. De ledige Penges Problem vil kræve langt mere indgribende Foranstaltninger end dem, der er indeholdt i det ærede Medlems Betragtninger. Der er dels gennem de Pengelove, vi har vedtaget, og dels gennem de Værnemagerlove, der nu er vedtaget, tilvejebragt et Grundlag for hel eller delvis Konfiskation af uomtvistelige Krigsfortjenester; men man bør tage i Betragtning, at i Forhold til de ledige Penges Problem er de Beløb, der herigennem vil indkomme, relativt smaa. For Værnemagerens Vedkommende kommer yderligere det Synspunkt til, at det, der helt eller delvis skal konfiskeres, er Fortjenesten, medens der ikke røres ved de uhyre Summer, der gennem Virksomhederne er pumpet ud i Omsætningen. Dette vil sige, at det i det store og hele maa anses for ugørligt skattemæssigt at drage nogen skarp Skillelinie mellem de forskellige Grupper af Formueforøgelser, der har fundet Sted under Krigen, og som der ikke gennem allerede vedtagne Love er taget Standpunkt til. Af denne Grund maa Bestræbelserne for til Samfundet at inddrage betydelige Summer af de ledige Penge i Realiteten komme til at berøre samtlige erhvervsmæssige Formueforøgelser, som er sket under Krigen, idet disse Forøgelser direkte eller indirekte kan henføres til de af Krigen og Besættelsen skabte særlige Forhold og den under hele denne Periode herskende Pengerigelighed.

Jeg mener derfor, at en Eengangsbeskatning maa finde Sted, saafremt man ikke vil vælge det Synspunkt, som jeg for mit Vedkommende, og mit Parti ligeledes, vil være en skarp Modstander af, nemlig at inddrage de store Milliardbeløb, det drejer sig om, ad Laanevejen og derved bebyrde Statskassen med en aarlig Renteomkostning, der let kan komme til at andrage et Par Hundrede Millioner Kroner. En Eengangsbeskatning maa efter min Opfattelse have dobbelt Sigte; den maa dels have Sigte paa de skete Formueforøgelser og dels paa Formuer over en vis Størrelse, som ikke er forøget under Krigen. Jeg er ganske klar over, at der herigennem bliver Tale om en Foranstaltning, som gaar dybt og ofte vil ramme haardt; men hvis man, som jeg for mit Vedkommende forudsætter, maa indstille sig paa Inddragning af et Beløb paa mellem 2 og 3 Milliarder Kroner, saa vil denne Fremgangsmaade næppe kunne undgaas. Det Beløb, der søges inddraget, maa ikke være større, end at der stadig er en tilstrækkelig Pengemængde til Sikring af et saa lavt Renteniveau, som maa skønnes hensigtsmæssigt af Hensyn til Beskæftigelsen, navnlig til Byggeriet, og ligeledes af Hensyn til, for ogsaa at nævne dette, det arbejdende Landbrug. Paa den anden Side er det en Selvfølge, at der ved en saadan Beskatning maa tages et rimeligt Hensyn til en naturlig og normal Opsparing, til den Prisstigning, der har fundet Sted under Krigen, til Formuer under en vis Størrelse — som jeg ikke nærmere skal indlade mig paa at fastlægge — samt til andre lignende Spørgsmaal, som uvægerligt vil melde sig.

Det staar mig ganske klart, at en Lovgivning af denne Art vil kalde paa meget store Problemer og ligeledes kalde paa meget store Interesser og Interessesgrupper, men den særlige Situation, som Landet er inde i, vil utvivlsomt fordre et Indgreb, radikalt og effektivt, som det af mig her antydede.

Jeg er ganske klar over, at den Enighed, der har været til Stede i denne Rigsdag og Regering over for de Overgangsspørgsmaal, der har meldt sig, næppe vil kunne bevares, naar saa store økonomiske Problemer som dem, vi staar over for, radikalt skal søges løst og hertil sigtende Forslag skal fremsættes og søges gennemført. Vi nærmer os jo med disse Problemer de Anliggender, der, naar alt kommer til alt, stiller sig grænseskærende op imellem Partierne og disses økonomiske Grundopfattelser. Det maa for mig være et afgørende Synspunkt, at den Sanering af vort